

Образуван КД № 16

Възбуда на Г-жа Стефанки

Кажа Добриджански Делови

Андрей Великов Делови от ИКММ МСБ

Получено № 12.09.1998

30.04.98 с. с. ИСКАНЕ

От група народни представители от 38-ото Народно събрание

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ОТНОСНО: Установяване на съответствието с Конституцията и с международни договори на член 146, 147, 148 отделно и във връзка с член 161 от Наказателния кодекс

По член 149, ал.1, т.2 и т.4
От Конституцията на Република България

Уважаеми дами и господа конституционни съдии,

Сега действащите членове 146, 147 и 148 (обида и оклеветяване) от Наказателния кодекс и още повече начинът на тяхното прилагане са анахронизъм в системата на наказателното правосъдие у нас с това, че предвиждат високи санкции за обида и оклеветяване, дискриминационен механизъм на търсене на наказателна отговорност.

1. Високи санкции за обида и оклеветяване

Член 146 предвижда възможност за ефективно лишаване от свобода до шест месеца за обида; член 147 предвижда възможност за ефективно лишаване от свобода до една година за клевета; член 148, ал.1 е квалифициран състав и предвижда възможност за ефективно лишаване от свобода до две години за обида, а член 148, ал.2 е квалифициран състав и предвижда възможност за ефективно лишаване от свобода до три години за оклеветяване. В края на 20 век това са твърде високи санкции, непропорционални на характера на визираните в тези състави деяния. В този смисъл те са в противоречие с член 10 на Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ДВ, бр.80/1992 г.), който гарантира правото на свобода на изразяване и допуска ограничаването на това право само ако то е "необходимо в едно демократично общество". Няма никакво съмнение, че прилагането на тези разпоредби с пълната им сила би било признато от органите по прилагането на Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи за нарушение на член 10 от конвенцията. Този международен договор е ратифициран по конституционен ред, обнародван е и е в сила за Република България. Той, следователно, по силата на член 5, ал.4 от Конституцията, има предимство пред тези норми вътрешното законодателство, които му противоречат.

2. Дискриминационен ред за носене на наказателната отговорност

Наказателното преследване по член 148, ал.1, т.3 и 4, както и по член 148, ал.2 във връзка с ал.1, т.3 и 4 от Наказателния кодекс се осъществява по общия ред. Това са състави, които визират наказателна отговорност за обида или оклеветяване на или от длъжностни лица. В тези случаи и наказанията са по-тежки. В другите случаи на обида и оклеветяване, в съответствие с член 161 от Наказателния кодекс, наказателно преследване се възбужда по тѣжба на пострадалия. Това е с нищо неоправдана дискриминация в противоречие с член 6 ал.2 от Конституцията, гарантиращ равенството пред закона и защитата от дискриминация на всички български граждани. Длъжностните лица, когато са обидени или оклеветени, се оказват по-добре защитени тѣй като от тяхно име действа прокуратурата, която, освен че използва всички дадени и по закон правомощия, които са големи в Република България, не струва нищо на потърпевшия. Този стандарт е освен това в нарушение на член 10 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи. Европейският съд за правата на човека, по делото на Лингенс срещу Австрия (Решение от 24 юни 1986 г.) прие, че изказвания, които засягат дейността на публични личности заслужават по-високо ниво на защита. В този смисъл е и решението на Конституционния съд по конституционно дело № 1 от 1996 г. (ДВ бр.55/1996 г.)

Уважаеми дами и господѣ конституционни съдии,

Предвид гореизложеното, молим да установите противоконституционността и противоречието с Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи на следните разпоредби от действащия Наказателния кодекс на Република България:

- в член 146, ал.1 текста: "... с лишаване от свобода до шест месеца...";
- в член 147, ал.1 текста: "... с лишаване от свобода до една година...";
- член 148 - целият.

Айхър Василев Мунтаршев
Евгений Кенедиев
Иван Борисов
Александър Иванов
Ганушир Калев Каревски
Кора Ормеда Жуваде
Емен Етем Тошиков
Михаил Емануел
Александър Йорданов

V Планк Георгий Федорович - ОУВТМЦР

Кап. Александров Каренин Александр

Сонин Павел Степанович

Иван Демидов Бейрут

Иванов П. Александров

Павел Кочов Косагуров

Иван Савел Кайфу

Иван Павлов

Дмитрий Кузнецов

Серебряков Александр

Васильев Павел

Товарищ Сталин: Не к тебе пишу, а к тебе пишу, на
конспиративе, а не в ПТОЗОР.

Александр Андреев

Александр Иванов 400 16000

Иванов Александр

Иван Степанович

Иван Петров

Иван Иванович

Иван Корнеев

Иван Павел

Александр Иванович

Иванов Александр

Иван Тейтмушев
Звонко Звонков

Вери Димев
И. Димитров

Звонко Звонков

Георги Пирински
Руд Станков

Иван Станков

Георги Дубавев
Стефан Бонев

Иво Станков

Борислав Китов
Моньо Христова

Александър Иванов

Юлий Иванов

Алексей Иванов

Иван Иванов

Иван Иванов

Антон Богданов

Георги Богданов
Иван Богданов

Иван Иванов
Иван Иванов

О.м. в зл. 148 (1) т. 4.
да отиде само
лишаването от
свобода